วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการร่างกฎหมายว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อ พิพาทในประเทศไทย เพื่อส่งเสริมให้การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย เป็น ทางเลือกใหม่ในการระงับข้อพิพาทแทนการอนุญาโตตุลาการ หรือศาล

จากการศึกษาข้อบังคับของ UNCITRAL ค.ศ. 1980 กฎหมายแม่แบบของ UNCITRAL ค.ศ. 2002 และกฎหมายเฉพาะที่เกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในประเทศไทย อัน ได้แก่ประมวลกฎหมายแพ่งและพาฒิชย์ ประมวลกฎหมายอาญา ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความแพ่ง รวมถึงระเบียบคณะกรรมการศาลยุติธรรมหลายๆฉบับและกฎหมายอื่นๆที่เกี่ยวข้อง พบ ว่ายังมีประเด็นที่สำคัญต่อการกำหนดแนวทางการร่างกฎหมายว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทใน ประเทศไทยหลายประเด็นด้วยกัน อาทิ จำนวน คุณสมบัติและการแต่งตั้งผู้ใกล่เกลี่ยข้อพิพาท อายุความของข้อพิพาทในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ความคุ้มครองพยานหลักฐาน การดำเนินการไกล่ เกลี่ยลับหลังคู่พิพาท การรักษาความลับในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ความรับผิดของผู้ใกล่เกลี่ยข้อ พิพาทและการบังคับตามสัญญาประนีประนอมยอมความ

สำหรับประเด็นในการยกร่างกฎหมายว่าด้วยการ ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในประเทศไทย คังกล่าวนั้น ยังไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายใดบังกับใช้แก่กรณีได้อย่างครอบคลุมและชัดเจน คังนั้นผู้เขียนจึงเห็นควรให้มีการยกร่างกฎหมายว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทขึ้น โดยมีข้อพิจารณา จากประเด็นศึกษาของวิทยานิพนธ์นี้ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการยกร่างกฎหมายอันเป็นประโยชน์ ต่อการระงับข้อพิพาทด้วยการไกล่เกลี่ย ต่อไป

This thesis aims primarily to study an approach concerning a draft on specific laws regarding conciliation in Thailand, to promote conciliation to become more widely employed, as an alternative dispute resolution in parallel to arbitration or judicial proceedings conducted by the Courts.

The finding of regulations on UNCITRAL Rules 1980, UNCITRAL Model Law 2002 and specific laws regarding conciliation in Thailand, namely, the Civil Code, the Criminal Code, the Civil Procedure Code, including several of Judiciary Commission's Regulations and other related laws, shows that there are several important issues to prescribe a draft on laws concerning conciliation in Thailand such as number, quality and appointment of conciliator, prescription of the dispute, protection of witness and evidence, conciliation process without the presence of dispute parties, confidentiality of the conciliation process, liability of conciliator and enforcement of the compromise contract.

Regarding the drafted statutory provision on laws regarding conciliation in Thailand mentioned above, there is no existing law provision which can be applied to cases comprehensively and clearly. The author therefore reckon that the laws regarding conciliation should be drafted, with the suggestions provided by study of this thesis as an guideline for an enactment which will be useful for dispute resolution in the future.